

Förskolan Bergfoten

Huvudman:
Tyresö kommun

Förskolechef:
Linda Sundblad

Kvalitetsgranskningen genomfördes:
November 2018 - februari 2019

Kvalitetsgranskningen genomförd av:

Brittmari Dannelöv

kvalitetscontroller

brittmari.dannelov@tyreso.se

Granskningsrapporten godkänns och överlämnas till barn- och utbildningsförvaltningen för eventuella åtgärder med anledning av granskningen.

Tyresö den 6 mars 2019

Thomas Halvarsson

Tf. chef kvalitetsenheten

thomas.halvarsson@tyreso.se

Innehållsförteckning

	Sammanfattning förskolan Bergfoten	3
1	Bakgrund	4
2	Förskolans styrning.....	4
3	Syfte med granskningen	5
4	Metod.....	5
5	Senaste granskning och uppföljning.....	5
6	Verksamhetens förutsättningar.....	6
7	Säkerhet, hälsa och måltid.....	9
8	Normer och värden	10
9	Utveckling och lärande.....	11
10	Barns inflytande	17
11	Förskola och hem	18
12	Övergång och samverkan	19
13	Uppföljning, utvärdering och utveckling	19
14	Referenslista.....	22

Sammanfattning förskolan Bergfoten

- ◆ Pedagogernas arbete med värdegrunden håller till stora delar en god kvalitet.
- ◆ Inomhusmiljön och det temainriktade arbetssättet stimulerar, utmanar och främjar till stora delar det mångsidiga lärandet.
- ◆ Barnen ges möjligheter till delaktighet och inflytande i verksamheten.
- Tillgången till material för rörelse, drama och dans samt möjligheterna för barnen att bygga och konstruera med stort byggmaterial behöver ses över.
- Den digitala lärmiljön behöver utvecklas så att barns möjligheter att få prova modern teknik ökar.
- Dokumentation av gruppens och det enskilda barnets lärande är ett utvecklingsområde.

Kvalitetsnivåer vid granskning är visualiserade genom färgsättning:

	Grön innebär en stark sida hos verksamheten och kan utgöra ett gott exempel för andra.
	Ljusgrön innebär att verksamheten till stora delar håller god kvalitet.
	Gul innebär att verksamheten har områden som kan utvecklas.
	Röd innebär att verksamheten uppvisar risker eller brister som behöver åtgärdas.

1 Bakgrund

Kommunen har tillsynsansvar enligt skollagen 26 kap. 4 § för fristående förskolor vars huvudman kommunen har godkänt enligt skollagen 2 kap. 5 §. Kommunstyrelsen i Tyresö kommun beslutar årligen om en granskningsplan för fristående och kommunal verksamhet. Enligt granskningsplanen ska såväl de fristående som de kommunala förskolorna i Tyresö kommun granskas (tillsyn när det gäller fristående förskolor) vart fjärde år. Tillsyn och kvalitetsgranskning utförs av kvalitetsenheten, som ingår i kommunstyrelseförvaltningen.

2 Förskolans styrning

2.1 Styrdokument

2.1.1 Nationella styrdokument

Skollagen (2010:800) innehåller bestämmelser om skolväsendet där förskolan ingår som en skolform. Enligt skollagens 1 kap. 8-9 §§ har alla barn i förskolan rätt till en likvärdig utbildning oavsett var i landet de bor eller i vilken förskola de går.

Diskrimineringslagen (2008:567) innehåller bestämmelser om barns rätt till en trygg och stimulerande miljö fri från diskriminering.

Språklagen (2009:600) syftar till att värna om det svenska språket och den språkliga mångfalden i förskolan samt det enskilda barnets tillgång till sitt modersmål.

Läroplanen för förskolan anger inriktningen på förskolans arbete och därmed också den förväntade kvalitetsutvecklingen i förskolan. *Förskolan ska lägga grunden för ett livslångt lärande. Verksamheten ska vara rolig, trygg och lärorik för alla barn som deltar. Förskolan ska stimulera barns utveckling och lärande samt erbjuda en trygg omsorg. Verksamheten ska utgå från en helhetsyn på barnet och barnens behov och utformas så att omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet. I samarbete med hemmen ska barnens utveckling till ansvarsökännande människor och samhällsmedlemmar främjas.* Lpfö 98, reviderad 2016.

Skolverkets allmänna råd:

- Förskolan, reviderad 2016
- Systematiskt kvalitetsarbete – för skolväsendet
- Måluppfyllelse i förskolan

2.1.2 Lokala styrdokument

Tyresö kommuns styrprocess 2.0

Tyresö kommuns kvalitetsledningsmodell för verksamhetsutveckling

Kommunplan 2019-2022

Nämndplan BoU 2019

3 Syfte med granskningen

Syftet med kvalitetsgranskningen är att ge en nulägesbeskrivning av hur förskolan Bergfoten arbetar för att uppnå målen för verksamheten utifrån nationella mål och krav som anges i lokala och nationella styrdokument.

4 Metod

Beskrivning av verksamheten utgår från kriterierna i en bedömningsmatris. Kriterierna inom respektive område återfinns i textrutor under vissa av rapportens rubriker. Både beskrivning och bedömning baserar sig på:

- dokumentgranskning, se referenslista i slutet av rapporten
- observationer av verksamheten
- intervjuer med förskolechef, förskollärare och/eller avdelningsansvariga pedagoger
- analys av enkät till pedagoger
- analys av enkät till vårdnadshavare.

Förskolechefen har haft möjlighet att faktagranska innehållet i rapporten.

Granskningsrapporten lämnas över till barn- och utbildningsförvaltningen, som avgör om åtgärder behöver vidtas. Rapporten presenteras för barn- och utbildningsnämnden och därefter publiceras den på www.tyreso.se.

5 Senaste granskning och uppföljning

Senaste kvalitetsgranskningen av förskolan Bergfoten genomfördes 2014. Starka sidor hos verksamheten var arbetet med normer och värden, pedagogisk handledning och barns inflytande. I granskningen identifierades några områden att utveckla. Det rörde sig om antal medarbetare, barnsäkerhet, pedagogiska dokumentation, trådlöst nätverk och det systematiska kvalitetsarbetet. Brister som konstaterades var barnsäkerhet och avsaknaden av registerutdrag.

Kvalitetsgranskningen följdes upp 2015. I den konstaterades att bristerna var åtgärdade. På de uppgifter som lämnades av dåvarande förskolechef gjordes bedömningen att förskolan Bergfoten hade vidtagit åtgärder för att arbeta med konstaterade utvecklingsområden.

6 Verksamhetens förutsättningar

Här beskrivs de förutsättningar som verksamheten har i förhållande till förskolans uppdrag enligt gällande styrdokument.

6.1 Förskolans organisation

Den kommunala förskolan Bergfoten ingår tillsammans med förskolan Njupkärr i resultatenheten Västra Farmarstigens förskolor. På förskolan finns tre avdelningar med totalt 50 inskrivna barn.

Förskolan är organiserad i tre arbetslag.

Avdelningar	Ålder	Antal barn	Antal pedagoger (Andel årsarbetande inom parentes)	Andel årsarbetande förskollärare
Myran	1-3 år	14	3 (3,0)	1
Fjärilen	3-5 år	17	3 (2,80)	0,80
Nyckelpigan	3-5 år	19	5 (4,56)	0,88
Summa		50	11 (10,36)	2,68

Resurser

På förskolan arbetar 11 pedagoger (10,36 årsarbetare) varav tre är förskollärare (2,68 årsarbetare). Alla har förskollärlägitimation. Samtliga barnskötare utom tre är utbildade.

En administratör är anställd på förskoleenheten. Hon arbetar 100 procent och har sitt kontor på Njupkärrs förskola (Galaxen). Förskoleenheten delar på en vaktmästartjänst fyra timmar i veckan.

Nyckeltal

Nedan redovisas förskolans nyckeltal vid tillfället för granskningen.

Statistik	Förskolan Bergfoten november 2018. Antal barn: 50.
Antal barn per årsarbetare	4,83
Antal barn per årsarbetande legitimerade förskollärare	18,66

Huvudman

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i denna lag, föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar.

2 kap 8 § skollagen (2010:800)

Tyresö kommun är huvudman för förskolan Bergfoten.

Förskolechef

Det pedagogiska arbetet vid en förskoleenhet ska enligt skollagen ledas och samordnas av en förskolechef som särskilt ska verka för att utbildningen utvecklas. 2 kap. 9 § skollagen (2010:800)

Som förskolechef får bara den anställas som genom utbildning och erfarenhet har pedagogisk insikt.

2 kap.11 § skollagen (2010:800)

Ett aktivt och nära ledarskap skapar goda förutsättningar för att utveckla verksamheten mot de nationella målen.

Förskolechefens kunskaper om det dagliga arbetet är viktigt för att kunna kommunicera med medarbetarna kring mål och visioner för verksamheten, fånga upp sådant som behöver utvecklas och föra en dialog om lärandemiljön.

Skolverkets allmänna råd för förskolan

Huvudmannen har anställt en förskolechef som är utbildad förskollärare och ateljerista.¹ Hon har tidigare arbetat som förskollärare och utvecklingsledare inom förskolan. Förskolechefen tillträdde sin nuvarande befattning i mars månad år 2017.

På förskolan Bergfoten bedrivs verksamheten utifrån ett traditionellt arbetssätt med inspiration från Reggio Emilia.² Gemensamma mål för enheten har varit att arbeta projektinriktat med barnen och att miljöerna och materialet ska vara utmanande och inspirerande. Att uppnå en likvärdighet mellan förskolorna har prioriterats och där har den gemensamma värdegrunden varit viktig att arbeta fram.

Förskolechefen berättade att hon leder det pedagogiska arbetet på förskolan på olika sätt. Enhetens två förskolor har planeringstid på fredagarna där förskolechefen deltar i reflektionerna. Hon ger pedagogerna återkoppling på det de skriver och dokumenterar eller på sådant hon ser i den pedagogiska miljön.

På enheten finns en gemensam ledningsgrupp som består av utvecklingsledare (fyra av enhetens förskollärare), administratör och förskolechef. Syftet med ledningsgruppen, som träffas varannan vecka, är att utveckla det pedagogiska arbetet och öka likvärdigheten mellan förskolorna.

Ledningsgruppen träffas två gånger per termin på ledningsdagat. Där deltar utvecklingsledare, administratör samt förskolechef och syftet är att ta fram strategier för verksamhetsutveckling. Riktlinjer, rutiner, dokument, arbetssätt är exempel på ämnen som avhandlas.

¹ En ateljerista arbetar för estetiska lärandeprocesser i förskolan och utgår från synsättet om ett rikt och kompetent barn.

² En bärande idé i pedagogiken är att utveckla barnens alla uttrycksmöjligheter och den utgår från lyssnande, dokumentation och reflektion, liksom att se på olikhet som ett viktigt värde.

Enhetens pedagoger ingår i ett internt nätverk. Pedagogerna är indelade i tre grupper där varje grupp träffas var tredje vecka. Syftet med nätverket är att öka kvaliteten och kompetensen i den pedagogiska verksamheten genom kollegialt lärande. Förskolechefen deltar i dessa.

Studiedagar och APT (arbetsplatsträff) är gemensamma för enhetens förskolor och genomförs fem gånger per år respektive en gång i månaden.

Förskolläraren

Förskolläraren har enligt läroplanen ett särskilt och övergripande ansvar för kvaliteten i verksamheten och att den kontinuerligt utvecklas. I ansvaret ingår att tillsammans med övriga pedagoger i arbetslaget arbeta för att ge barnens förutsättningar att utvecklas i riktning mot läroplanens strävansmål. Läroplan för förskolan, reviderad 2016.

Enhetens förskollärare har planeringstid samtidigt för att göra det möjligt för dem att samverka med varandra. I förskolläraryupdraget ingår avdelningsansvar, vilket huvudsakligen innebär att ha ansvar för det pedagogiska ledarskapet på avdelningen. Förskollärarna har två timmar individuell planeringstid i veckan.

Enhetens utvecklingsledare (förskollärare) har två timmars planeringstid för sitt uppdrag varannan vecka. I ledningsgruppen arbetar man vid granskningstillfället med att utforma dokument och den pedagogiska miljön. Här tas även andra frågor kring förskolans verksamhet upp till diskussion.

Förskollärarna berättade att förskollärrollen och den nya läroplanen för förskolan diskuteras i de gemensamma nätverken på enheten. De berättade vidare att det finns framtagna ansvarsbeskrivningar för förskollärarna, men även för barnskötarna och arbetslaget.

Förskollärarna berättade att förskolechefen ger dem återkoppling på dokumentationer och att de känner sig delaktiga och har möjlighet att påverka verksamhetens utveckling.

Arbetslaget

På förskolan finns rutiner och en struktur för den dagliga verksamheten och projektarbetenas utformning. Avdelningsansvariga håller ett morgonmöte på tisdagar för att strukturera upp veckan. Pedagogerna har olika ansvarsområden fördelade mellan sig och ett samarbete mellan avdelningarna ger stöd för verksamheten vid pedagogers frånvaro.

Arbetslaget har tid för gemensam reflektion en timme var tredje vecka och i samband med APT. Pedagogerna reflekterar och analyserar pågående projektarbeten och verksamheten i övrigt.

Reflektionsprotokoll används och ligger till grund för planeringen av det kommande arbetet i projekten.

6.2 Öppettider – tillgänglighet utifrån vårdnadshavares behov

Förskolans öppettider är 06:30-17:30. Vid APT en gång i månaden stänger förskolan 16:00. Pedagogerna har fem planeringsdagar per år och verksamheten håller en av enhetens förskolor öppen under sommaren om behov finns. Förskolan erbjuder alternativ omsorg då verksamheten har stängt vid APT, planeringsdagar och under sommarstängningen.

6.3 Bedömning

I verksamheten finns förutsättningar att utföra förskolans uppdrag enligt gällande styrdokument.

7 Säkerhet, hälsa och måltid

Huvudmannen och förskolechefen bör se till att förskolans lokaler och utemiljöer är utvecklande, hälsosamma, och säkra samt att det finns fungerande rutiner för att säkerställa en hälsosam och säker miljö för alla barn, samt se till att det i förskolan serveras varierade och näringsriktiga måltider jämt fördelade under dagen.

Skolverkets allmänna råd

På förskolan finns rutiner för anmälningsplikt vid misstanke om att ett barn far illa och information till pedagoger om tystnadsplikten. Vid tillfället för granskning kunde registerutdrag uppvisas för all personal.

Förskolans pedagoger deltar i en brandsäkerhetsutbildning på brandstationen vart tredje år. Förskolan har en brandsäkerhetsansvarig. Barnskyddsronde genomförs en gång per år, senast i maj 2018. Vart tredje år genomförs utbildning i hjärt- och lungräddning. Senast genomförda utbildning för all personal på enheten var 2016. På förskolan finns handlingsplaner för kris i form av en krispärm på samtliga avdelningar.

Pedagogerna ansvarar för att servera frukost, mellanmål och frukt. Lunchen levereras från Bergfotens grundskola. För arbetet kring lunchsituationen ansvarar en av förskolans pedagoger som är anställd av måltidsservice på 50 procent.

7.1 Bedömning

Arbetet med säkerhet, hälsa och måltider är fungerande.

8 Normer och värden

Förskolans värdegrundsuppdrag anges i skollagen och förskolans läroplan. I läroplanen framgår det att förskolan aktivt och medvetet ska påverka och stimulera barnen att utveckla förståelse för vårt samhälles gemensamma demokratiska värderingar och efter hand omfatta dem.

Bedömningskriterium:

Det finns ett gott förhållningssätt och bemötande som ger ett arbetsklimat som bidrar till att skapa lugn och trygghet som gynnar barnens lärande.

Pedagogerna är goda förebilder och ger barnen förhandsinformation om kommande aktiviteter. Detta bidrar till att skapa lugn och trygghet.

Pedagogernas förhållningssätt bidrog till barnens trygghet och ett gott arbetsklimat. Pedagogerna lyssnade, ställde frågor och visade de ett lugnt bemötande gentemot barnen i konfliktsituationer.

Pedagogerna var närvarande i barnens aktiviteter och vägledde dem. De samtalade med barnen om kommande aktiviteter. Detta bidrog till barnens trygghet eftersom de visste vad som skulle hända och i vilka aktiviteter de skulle delta.

Bedömningskriterium:

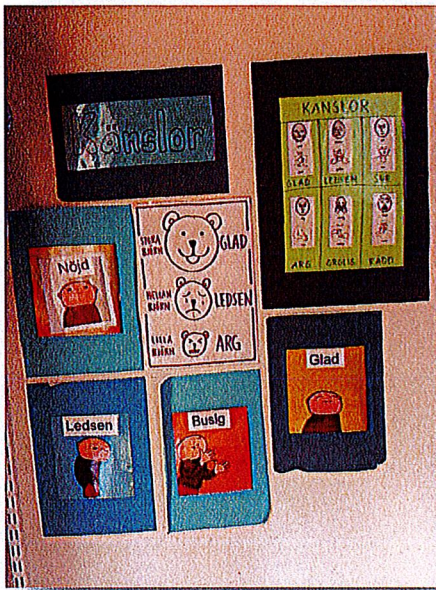
Pedagogerna använder medvetna metoder och rutiner i arbetet med värdegrunden.

Förskolechefen berättade att hon vill ha ”en förskola för barnens bästa”. Därför arbetar pedagogerna med att ta fram värdeord. När förhållningssätten brister är de gemensamma värdeorden viktiga för att påminna varandra vad man kommit överens om. Hennes mål är att ”se barnen med goda ögon”, att veta vad man ska erbjuda barnen för att de ska utvecklas.

Pedagogerna berättade att de har arbetat i projektform med barnen om känslor och Stopp Min Kropp (handbok om kroppen och känslor utgiven av Rädda Barnen). Andra exempel på metoder som pedagogerna använder för att öka barnens medvetenhet är Babblarna (ett språkpedagogiskt material), teater, samtal om känslor och hur man är en bra kompis. Att läsa böcker som tar upp värdegrundsfrågor är också en metod som används.

På avdelningarna delas barnen regelbundet in i mindre grupper för att ge barnen trygghet och trivsel i leken och lärandet. Vid våra besök kunde vi se barn som samarbetade och hjälpte varandra, det rådde ett gott samarbetsklimat mellan barnen.

Att se till individen och inte till könet framhåller pedagogerna som viktigt i arbetet med genus och jämställdhet. I valet av litteratur finns detta tankesätt med.

Bilden till vänster visar ett exempel på hur pedagogerna med hjälp av Alfons Åberg arbetat med att tydliggöra känslor tillsammans med barnen.

Ett sätt att uppmuntra både pojkar och flickor att leka med könsspecifika leksaker är att placera dockskåpet och bilarna i samma hörna. På detta sätt underlättas könsöverskridande lekar.

8.1 Bedömning

Pedagogernas arbete med värdegrunden håller till stora delar en god kvalitet.

9 Utveckling och lärande

I läroplanen anges att förskolan ska erbjuda barnen en god pedagogisk verksamhet, där omsorg, fostran och lärande bildar en helhet samt att miljön ska vara öppen, innehållsrik och inbjudande. Verksamheten ska främja leken, kreativiteten och det lustfyllda lärandet samt ta tillvara och stärka barnets intresse för att lära och att erövra nya erfarenheter, kunskaper och färdigheter. Skolverkets allmänna råd.

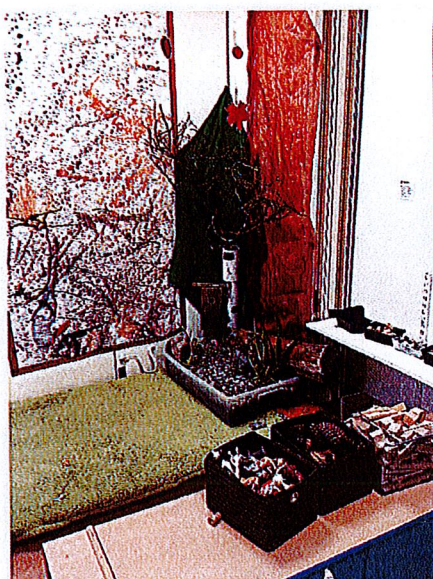
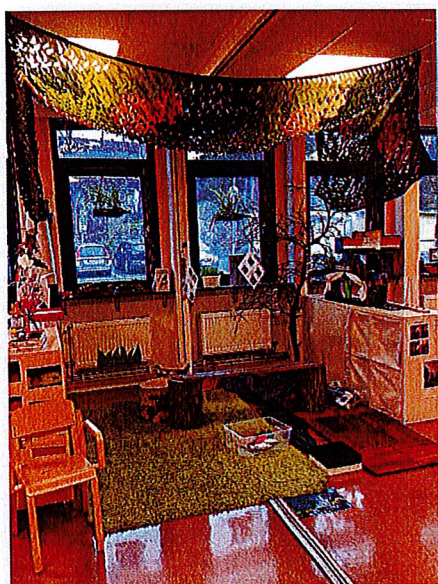
Inomhusmiljön:

Bedömningskriterier:

Inomhusmiljön stimulerar barns leklust och inspirerar till ett utforskande arbetssätt. Barnen har tillgång till ett varierat och formbart material som stimulerar till både lek och lärande inom läroplanens olika målområden.

Den pedagogiska miljön på förskolan har nyligen genomgått en förändring. När pedagogerna genomförde studiebesök på andra förskolor blev de inspirerade att utveckla de egna lärmiljöerna. De har tagit bort plastleksaker och börjat föra in mer naturmaterial för att stimulera barnens kreativitet.

På en avdelning var ett vetenskapsrum under uppbyggnad. I övrigt fanns det hemvård för lek och samspel samt läshörnor. Traditionellt material såsom pussel, spel, lego och duplo fanns tillgängligt för barnen. Barnen erbjöds också möjlighet till skapande aktiviteter och språkligt, matematiskt och tekniskt utforskande.

Exempel på förskolans naturhörnor med djur och bilder där också projektet Bockarna Bruse ingår.

Material för rörelse, drama och dans fanns inte tillgängligt för barnen i den pedagogiska miljön. I bygghörnorna saknades möjligheter för barnen att bygga med stort byggmaterial men i övrigt var miljön inomhus stimulerande och stödjande för barnens utveckling och lärande. Den var tydligt kopplad till läroplanens olika målområden.

Materialet var i huvudsak tillgängligt för barnen och de kunde själva plocka fram det och vi kunde se att barnen plockade undan och sorterade materialet efter användning.

Utomhusmiljön:

Bedömningskriterium:

Utomhusmiljön, både kring förskolan och i den kringliggande naturen, ses som förskolans pedagogiska rum och ger möjligheter till lek och lärande.

Bergfotens utomhusmiljö har en stor och en mindre gård som båda är inhägnade. Det finns fasta lekredskap som gungor, ruschkana och sandlåda samt en pilkoja. Två utomhusförråd med lekmaterial finns också.

Vid besöken var gårdarna täckta av snö vilket gjorde det svårt att se alla detaljer. Vid utevistelse tog pedagogerna ut leksaker till barnen och besökte närliggande parker och skogsområden.

Verksamhet:

Bedömningskriterium:

Det finns ett genomtänkt och sammanhängande temainriktat arbetssätt där barns lärande kan bli mångsidigt och där de kan få ta del av läroplanens olika målområden.

Projektet Bockarna Bruse som på bilden har gestaltats med hjälp av bland annat toalettrullar.

Förskolans övergripande tema är "Vi leker sagor". Avdelningarna arbetar med bokprojektet Bockarna Bruse som genomsyrar verksamheten och dess aktiviteter.

Tre dagar i veckan arbetar man projektinriktat. Två av dagarna genomförs inne då barnen är delade i mindre grupper och en dag är man ute i naturen.

Den planerade undervisningen av projekten är till största delen förlagda till förmiddagarna. Pedagogerna berättade att projekten finns med i verksamheten hela dagarna genom att barnen även i den fria leken inspireras av projekten. Läroplanens olika ämnesområden förs in i den planerade undervisningen.

På en avdelning använder pedagogerna sig av lotusdiagram i projektarbetena för att synliggöra vilka målområden inom läroplanen barnens olika aktiviteter omfattar.

Bedömningskriterier:

Verksamhetens innehåll organiseras så att sammansättningen av barngrupperna skapar förutsättningar för att följa barn och deras lärande. En planerad och organiserad verksamhet är viktigt för att ge barnen uppmärksamhet och skapa en god lärmiljö.

På avdelningarna delas barnen regelbundet in i mindre grupper vilket underlättar för pedagogerna att följa och utmana barnen i deras lärande.

I den fria leken varierar gruppindelningarna. Verksamheten organiseras för de äldre barnen via en aktivitetstavla. Genom aktivitetstavlan har barnen ett verktyg för val av aktivitet, vilka kompisar man kan leka med och var man kan leka. Pedagoger och barn kan exempelvis föra samtal kring hur många barn som är rimligt att vara på samma aktivitet. Det fanns möjligheter för barnen att byta aktivitet när deras arbete var slutfört eller när de tappade intresset för aktiviteten.

I arbetet med de yngre barnen är tydliga rutiner ett arbetsätt som hjälper barnen och pedagogerna att få en lärmiljö där barnen vet vad som förväntas. När barnet kontinuerligt får uppleva och genomföra samma aktiviteter under samma tidpunkt utvecklas en uppfattning av tid hos dem. Rutiner sker i princip alltid på samma plats vilket ger barnet möjlighet att förstå sin omvärld samt de föremål som ingår i den.

På förskolan finns rutiner och en struktur för den dagliga verksamheten och projektarbetenas utformning. Det finns väl inarbetade rutiner och tydliga strukturer för dagen och veckan.

Bedömningskriterium:

Verksamhetens aktiviteter stimulerar till både lek och lärande inom läroplanens olika målområden. IKT integreras i verksamheten.

Läroplanens olika målområden integrerades i barnens aktiviteter, såväl i pedagogledda aktiviteter som i barnens fria lek. Språk, matematik, naturvetenskap och teknik samt skapande vävdes in i de olika aktiviteterna och flera områden var synliggjorda i barnens miljö på avdelningarna i de olika hörnorna.

För att pedagogerna ska känna sig säkra på att de arbetar med lärandet inom läroplanens olika målområden dokumenteras det pedagogiska arbetet på en projektvägg.

Vid besöken framgick inte om modern teknik integrerades i barns lärprocesser. I enkäten till pedagogerna tillfrågades de om barnens möjligheter till en digital lärmiljö på förskolan. 40 procent svarade ganska bra och 60 procent ganska dåligt.

9.1 Dokumentation av barns lärande

För att stödja och utmana barn i deras lärande behövs kunskap om varje barns erfarenheter, kunnande och delaktighet samt insyftande över och intresse för de olika målområdena. Det behövs också kunskap om hur barns utforskande, frågor, erfarenheter och engagemang tas tillvara i verksamheten, hur deras kunnande förändras samt när de upplever verksamheten som intressant, rolig och meningsfull. Läroplan för förskolan Lpfö 98, rev. 2016

Bedömningskriterier:

Barngruppens och det enskilda barnets lärande och utveckling dokumenteras och följs upp. Barnen får reflektera över det egna lärande och görs delaktiga i dokumentationsarbetet.

Det enskilda barnets lärande dokumenteras i Vklass som är en gemensam digital lärplattform för Tyresös kommunala förskolor. I samtal med pedagoger framgick att de använder Ipads och mobiltelefoner för fotografering inför dokumentationsarbetet. Barnen deltar i dokumentationsarbetet och i reflektionerna kring det dokumenterade. Pedagogerna reflekterar tillsammans med barnen om vad de gjort för upptäckter och vad de lärt sig. Barnets individuella lärande lyfts i och med detta arbetssätt.

I ett reflektionsunderlag dokumenteras barnens och pedagogernas reflektioner samt vilka upptäckter barnen gjort. I samma reflektionsunderlag beskriver pedagogerna hur de ska arbeta vidare med barnen och vad som behöver förberedas.

Dokumentationerna av projekten på förskolan visade mest vad barnen gör och vad de säger vilket endast till viss del synliggör lärandet. Dokumentationerna blir till stor del en utställning av barnens alster där lärandet som förekommit inte har tydliggjorts. I vissa fall är barnens alster och dokumentationerna om görandet högt placerat, vilket försvårar för barnen att kommunicera kring vad de gjort och därmed att få fatt i sitt lärande.

Enligt pedagogerna och förskolechefen är arbetet med den pedagogiska dokumentationen ett område som diskuteras på förskolan och som behöver utvecklas.

9.2 Barn i behov av särskilt stöd

Barn som av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver särskilt stöd i sin utveckling ska ges det stöd som deras speciella behov kräver. 8 kap. 9 § skollagen

I kvalitetsenhetens enkät tillfrågas pedagogerna hur de bedömer förskolans arbete med barn i behov av särskilt stöd. Pedagogerna gavs möjligheten att välja mellan olika svarsalternativ (mycket bra, ganska bra, ganska dåligt, mycket dåligt, vet ej). 40 procent av pedagogerna valde alternativet att

förskolans arbete med barn i behov av särskilt stöd fungerar mycket bra, 60 procent svarar att det fungerar ganska bra.

Det finns skriftliga rutiner och en handlingsplan för inkludering som beskriver hur förskolan ska arbeta med barn i behov av stöd. Dokumenten omfattar viktiga delar som att barnen inkluderas i verksamheten, föräldrarna görs delaktiga i stödinsatsernas utformning, pedagogerna erbjuds handledning, stödinsatserna följs upp systematiskt och detta dokumenteras.

9.3 Barn med annat modersmål än svenska

Förskolan ska medverka till att barn med annat modersmål än svenska får möjlighet att utveckla både det svenska språket och sitt modersmål. 8 kap. 10 § skollagen

Cirka 23 procent av barnen på förskolan har annat modersmål än svenska. I kvalitetsenhetens enkät tillfrågas pedagogerna hur de bedömer förskolans pedagogiska arbete med andra modersmål än svenska. Pedagogerna gavs möjligheten att välja mellan olika svarsalternativ (mycket bra, ganska bra, ganska dåligt, mycket dåligt, vet ej). 20 procent av pedagogerna valde alternativet att förskolans pedagogiska arbete med annat modersmål än svenska fungerar mycket bra och 40 procent att det fungerar ganska bra. 20 procent svarar att det fungerar ganska dåligt och 20 procent vet inte hur de ska bedöma arbetet med området.

Förskolan har skriftliga rutiner för hur pedagogerna ska arbeta med barn som har ett annat modersmål än svenska. Vid observationer i verksamheten förekommer pedagogiska aktiviteter då det engelska språket används med barnen. I miljöerna finns dokumentationer som påvisar att ett arbete sker inom området.

9.4 Bedömning

Inomhusmiljön och det temainriktade arbetssättet stimulerar, utmanar och främjar till stora delar det mångsidiga lärandet.

Tillgången till material för rörelse, drama och dans samt möjligheterna för barnen att bygga och konstruera med stort byggmaterial behöver ses över.

Den digitala lärmiljön behöver utvecklas så att barns möjligheter att få prova modern teknik ökar.

Dokumentation av gruppens och det enskilda barnets lärande är ett utvecklingsområde.

10 Barns inflytande

Bedömningskriterier:

Barnen görs delaktiga och har inflytande i planering av verksamheten, dess material och utformning av lärmiljön. Barn tar eget ansvar för miljön.

Pedagogerna gav exempel på hur barnen görs delaktiga och får inflytande:

- Barnen får vara med och bestämma vart de vill gå på utflykt och om de vill vara ute eller inne.
- Barnen får tycka till om vilken mat vi ska äta.
- Barnen får rösta i olika sammanhang.
- Barnen fick en sommaruppgift, att ta med sig ett minne till förskolan, som de arbetade vidare med på hösten.
- Barnen deltar i dokumentationsarbetet.
- Barnen har varit delaktiga i att utveckla miljöerna på avdelningen (genom frågor till barnen och observation av barnens intressen).
- Barnen blir delaktiga genom aktivitetstavlan.
- Barn som vill fortsätta med projekten utanför projektiden får göra det.
- Barnen får vara med och besluta om antalet barn som kan leka i en aktivitetshörna.

En leksituation observerades där barnen ledde leken och fördelade roller. Pedagogen deltog genom att ställa frågor som utmanade barnen och utvecklade leken. Barnen plockade sedan bort rekvisitan och hämtade dammsugaren för att dammsuga bort kottfrön som ramlat ur kottarna i naturhörnan där leken pågick.

Observationerna visade att pedagogerna lyssnade in barnen och vägledde dem samt skapade delaktighet genom att tillgodose de önskemål barnen hade.

Enkäten till vårdnadshavarna och pedagogerna visar att barnen till stor del får ge uttryck för sina tankar, åsikter och intressen på förskolan och att pedagogerna tillvaratar dessa i planeringen av verksamheten.

10.1 Bedömning

Barnen ges möjligheter till delaktighet och inflytande i verksamheten.

11 Förskola och hem

Förskolan ska komplettera hemmet genom att skapa bästa möjliga förutsättningar för att varje barn ska kunna utvecklas rikt och mångsidigt. Vårdnadshavarna ska ha möjlighet att inom ramen för de nationella målen vara med och påverka verksamheten i förskolan. Läroplan för förskolan Lpfö 98, rev. 2016

Bedömningskriterier:

Det finns fungerande former och rutiner för samarbete med hemmet. Föräldrar får information om förskolans mål och sätt att arbeta. Föräldrar har möjlighet till inflytande i förskolans verksamhet.

Förskolan har fungerande rutiner för samverkan med vårdnadshavarna. Utvecklingssamtal och föräldramöte erbjuds en gång per år. Förskolechefen skriver informationsbrev fyra gånger per år. Kalendarium skickas ut inför varje terminsstart. Viktig information anslås i hallarna. Pedagogerna skickar månadsbrev via e-post till vårdnadshavarna.

Förskolan har en föräldraaktiv inskolning och de delges ett informationshäfte om förskolan vid inskolningen.

Kvalitetsenheten erbjöd samtliga vårdnadshavare att svara på en webbenkät med frågor om verksamheten. 46 procent av vårdnadshavarna svarade. Vårdnadshavarna gavs möjligheten att välja mellan olika svarsalternativ. Svaren visar att de överlag är nöjda med samverkan och informationen från förskolan. De anser att kränkande behandling inte accepteras, förskolan erbjuder en stimulerande miljö för barnen och de är nöjda med pedagogernas arbete utifrån läroplanens olika målområden.

11.1 Inkomna synpunkter från medborgare (föräldrar)

I kommunens synpunktshantering finns sedan ett år tillbaka inga synpunkter registrerade som har koppling till pedagogisk miljö eller bemötande från personal på förskolan. Synpunkter på barnsäkerheten har inte heller inkommit.

11.2 Bedömning

Förskolans samverkan med hemmen är fungerande.

12 Övergång och samverkan

Förskolan ska samverka på ett förtroendefullt sätt med förskoleklassen, skolan och fritidshemmet för att stödja barnets utveckling och lärande i ett långsiktigt perspektiv. Läroplan för förskolan, Lpfö 98, rev 2016

Bedömningskriterium:

Det finns tydliga rutiner för samarbetet kring övergång mellan förskola och mottagande förskoleklass.

Tyresö kommun har riktlinjer för övergång från förskola till förskoleklass. Dessa följs av förskolan.

13 Uppföljning, utvärdering och utveckling

Huvudmannanivå

Varje huvudman inom skolväsendet ska på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. 4 kap. 3 § skollagen.

Enhetsnivå

Sådan planering, uppföljning och utveckling av utbildningen som anges i 3 § ska genomföras även på förskole- och skolenhetsnivå. 4 kap. 4 § skollagen.

Förskolans kvalitet ska kontinuerligt och systematiskt dokumenteras, följas upp, utvärderas och utvecklas. Läroplan för förskolan, Lpfö 98, rev 2016

Förskolechefen har ansvaret för förskolans kvalitet och har därvid, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att bland annat systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp, utvärdera och utveckla verksamheten. Skolverkets allmänna råd

Bedömningskriterier:

Faserna i det systematiska utvecklingsarbetet bildar en helhet. Det går tydligt att se att resultaten från uppföljningar och utvärderingar används för att utveckla verksamheten. På förskolan finns en tydlig grundstruktur för det systematiska kvalitetsarbetet.

Förskolechefen och hennes ledningsgrupp genomförde en nystart av det systematiska kvalitetsarbetet under 2018. Det systematiska kvalitetsarbetets innehåll har förtydligats genom att nya underlag tagits fram, pedagogerna har informerats och stöttats i det nya arbetssättet.

I förskolans enhetsplan har förskolechefen lagt in aktiviteter som är kopplade till de målområden i läroplanen som omfattas av nämndmålen.

Förskolan har ett årshjul för det systematiska kvalitetsarbetet. I årshjulet finns studiedagar i januari, juni, augusti, september och november inlagda. Studiedagarna innehåller tid för planering, utvärdering, analys och val av utvecklingsområden.

Två gånger per år skriver varje avdelning en verksamhetsplanering utifrån ett valt projekt och i underlag som arbetats fram av förskolechefen och ledningsgruppen. Verksamhetsplanen vilar på nämndmål, läroplansmål samt egna mål för verksamheten.

Verksamhetsplanen följs upp och utvärderas en gång i månaden då även nya delmål sätts upp. Förskolechefen följer kontinuerligt upp att avdelningarnas pedagoger arbetar utifrån mål och delmål genom att ta del av avdelningarnas utvärderingar. Alla dokument ligger på drive och är delade dokument där förskolechefen läser och ger feedback på det pedagogerna skrivit.

På avdelningarna genomför pedagogerna arbetet med projekt och övrig verksamhet utifrån uppsatta mål för verksamheten. Pedagogerna reflekterar kring veckans projektarbete på fredagarna. I ett reflektionsdokument dokumenterar pedagogerna arbetet med barnen samt hur man ska utveckla aktiviteterna i projektet.

I enhetsplanen finns förskolans nuläge beskrivet. Aktiviteterna i enhetsplanen har inte en tydlig koppling till det beskrivna nuläget. Resultatet av avdelningarnas uppföljningar och analyser återfinns till viss del i enhetsplanen.

Resultatet av enkäten till vårdnadshavarna används för att få fatt i utvecklingsområden för förskolan.

I maj/juni ska uppföljningar, utvärderingar och analyser göras för verksamhetsåret 2018/2019. Verksamhetsplaneringar, utvärderingar av verksamhetsplaneringar och reflektionsprotokoll ska användas vid den årliga utvärderingen av verksamheten. Kommande verksamhetsår ska bygga på analyserat resultat.

Eftersom förskolan ännu inte arbetat ett helt kvalitetsår utifrån detta nya arbetssätt går det inte att säga om resultaten från uppföljningar och utvärderingar används för att utveckla verksamheten. Den slutsats som kan dras är att det finns en tydlig grundstruktur för det systematiska kvalitetsarbetet och att faserna i det systematiska utvecklingsarbetet finns på plats och bildar en helhet.

Kompetensutveckling

Bedömningskriterium:

Pedagogernas kompetensutveckling utgår från behov och resultaten i det systematiska utvecklingsarbetet.

Pedagogerna får kompetensutveckling utifrån de behov som finns i verksamheten. Det handlar under innevarande år om studiebesök på förskolor där miljöer, material och ett projekterande arbetssätt stått i fokus. Föreläsningar, nätverk, kollegiala forum i kommunen, workshops, handledning är andra exempel på fortbildning som pedagogerna deltagit i. Alla pedagoger ska dessutom fortbilda sig i TAKK-tecken³.

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Förskolan har en plan mot kränkande behandling och diskriminering med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling. Planen som revideras varje år ska innebära en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året (skollagen 6 kap. 8§).

På förskolan finns en plan mot diskriminering och kränkande behandling daterad 2017/18. Planen är i behov av revidering och under granskningens gång påbörjades detta arbete.

13.1 Bedömning

Det finns en tydlig grundstruktur för det systematiska kvalitetsarbetet och faserna i det systematiska utvecklingsarbetet finns på plats och bildar en helhet.

Pedagogerna erbjuds kompetensutveckling utifrån verksamhetens behov.

---

³ TAKK-tecken – Tecken som alternativ och kompletterande kommunikation.

14 Referenslista

Kvalitetsenheten har tagit del av följande dokument från verksamheten:

Analys av utvärderingen (malldokument)

Barnskyddsronde 180523

Beskrivning av brandövningens genomförande/vår handlingsplan och rutin vid brandövning

Checklista vid nyanställning

Enhetsplan Bergfotens förskola 2018

Egenrapportering

Frågor för att komma igång med planering av projektet (malldokument)

Handlingsplan för Inkludering

Hej alla föräldrar på Myran! (Information till vårdnadshavare från pedagoger)

Höstbrev (information till vårdnadshavare från förskolechef)

Inskolning på Bergfotens förskola

Månadsbrev oktober-18 (Information till vårdnadshavare från pedagoger)

Mötesstruktur – Västra Farmarstigen Förskolor

Mall utvecklingssamtal

Pedagogisk kartläggning för barn på Västra Farmarstigen Förskolor

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Reflektionsdokument

Rutiner för arbete med barn med annat modersmål

Rutin för hygien på förskolan

Rutiner för introduktion av nyanställd

Rutin när vi har identifierat ett barn i behov av särskilt stöd

Rutin vid hantering av klagomål från vårdnadshavare

Rutin vid soc.-anmälan

Tidslinje – Planering 2018-2019

Utvärdering av kvalitetsarbetet 2017-2018 (malldokument)

Utvärdering av verksamhetsplanen (malldokument)

Utvärdering av verksamhetsplan (ifyllt exempel)

Utvärdering av året 17/18

Verksamhetsplanering (malldokument)

Verksamhetsplanering (ifyllt exempel)

Välkommen till Tyresö kommun Till dig som är ny medarbetare

Välkommen till Västra Farmarstigen-enheten

Välkommen på utvecklingssamtal! (vårdnadshavare)

Västra Farmarstigen Systematiska kvalitetsarbete

Årshjul – Pedagogiskt

Årshjul – Verksamheten